

Kama

Ďalšou zbraňou v cykle predstavovania okinawského Kobudo je Kama. Táto zbraň dokonale podtrhuje roľnícky pôvod niektorých zbraní. Nástroje denného používania sa menili na zbrane ako následok vpádu klanu Satsuma na Okinawu, ale aj vďaka kráľovskému zákazu nosenia zbraní 100 rokov pred japonskou okupáciou Okinawy.

Historicky táto zbraň vznikla z kosáka na ryžu, alebo obilia. Časom sa však rozvinula do takej formy, že sa stal rovnocennou zbraňou pre obávané samurajské meče a správnu technikou sa dalo pretnúť aj pevné brnenie. Tento krátky kosák sa v rôznych formách využíval na celom svete nielen ako poľnohospodársky nástroj, ale aj ako jednoduchá zbraň, ktorá je vždy po ruke. Aj dnes sa na dedinách kosí či už dlhými kosami, alebo krátkymi kosákmi a pri prispôbení taktiky kvalitám a výhodám zbrane sa môžeme účinne brániť. V stredoveku sa pri roľníckych povstaniach kosa a kosičky používali na presekávanie šliach koní za jazdy a jazdci tak stratili výhodu rýchlosti a výšky jazdcov. Často sa čepele kôs pripievňovali na vozy a cválajúce kone sa k vozu nemohli priblížiť.

Je samozrejmé, že ako poľnohospodárska

zbraň musela byť Kama ľahšia, ako je dnešná zbraň (mám na mysli skutočné zbrane, nie drevené repliky). Ak si predstavíme, že s tým roľník musel pracovať celý deň, tak je jasné, že musela byť odľahčená. Naproti tomu ťažšia Kama dáva väčšiu razanciu pri útokoch, ako aj pri obrane.

Na svetových exhibíciách bojových umení je zo zbraní Kama asi najpoužívanejšia (spolu s Nunchaku). Na Okinawe môžeme túto párovú zbraň nájsť v troch základných prevedeniach: Klasický kosák, kosák so šnúrkou na konci rúčky (na uviazanie okolo zápästia) a kama s chráničmi prstov - spravidla to býval boxer (Tekko) pripnutý k rúčke. Ďalšou modifikáciou bola Kusarigama - kosák s reťazou na konci ktorej bolo závažie, prípadne ostrý nôž. Rúčka kamy je dlhá

asi 30 cm, čepeľ má 15 cm.

Kama ako zbraň bola používaná aj v Japonsku. Majstrami v narábaní s kusarigamou boli adepti ninjujtsu. Je to komplexná zbraň, ktorá využíva obrovskú škálu techník. Cvičenie s kamou nám dáva pocit nebezpečia, pretože je to jedna z troch ostrých zbraní v RyuKyu Kobudo. Dáva nám pocit strachu a rešpektu voči odhalenej čepeli a učí nás, ako pracovať tak, aby sme nezranili samých seba. Sám som bol svedkom toho, ako si cvičenec na seminári ostro čepeľou kamy rozťal šľachy na ruke a musel byť okamžite operovaný. Osobne to považujem za chybu inštruktora, ktorý nesprávne zhodnotil schopnosti cvičencov a dovolil mu cvičiť so skutočnými zbraňami bez patričnej prípravy.

V systémoch Kobudo sa používali Kamy troch veľkostí. Veľmi slávna je ilustrácia, kde čaká roľník ukrytý v lese na samuraja a v ruke drží Bo (palica) a za pásom má zastrčenú kamu, ktorej dĺžka je takmer pol metra. V našom systéme Kobudo Kwai VIP sa používa najkratšia forma Kamy. V nej je rúčka dlhá ako predlaktie cvičenca a dĺžka čepele je 20 – 30 cm.

Samozrejme, zo začiatku sa u nás cvičí s drevenou kamou. Ako som už napísal, je to komplexná zbraň, ktorá využíva širokú škálu techník. Medzi najpoužívanejšie patrí: sekanie na všetky pásma tela, vrátane končatín, rezanie, bodanie špičkou zbrane, prípadne koncom rúčky, páčenie, držanie, blokovanie drevenou i kovovou časťou zbrane

V systéme Kobudo Kwai VIP sa najprv začína s jednoduchými blokmi. Kama sa využíva ako párová zbraň, takže na ďalších stupňoch sa pridáva simultánna práca dvoma zbraňami, kde jedna blokuje a druhá prechádza do protiútok. Neskôr sa ku kame pridávajú šnúrky, kusari, a kama sa upevňuje o zápästia. To nám otvára novú škálu veľmi nebezpečných rezných a zaháňacích techník. V tomto

štádiu však treba mať zbraň dokonale pod kontrolou. Neskôr sa prechádza aj na ostré kamy, ktoré už vyžadujú veľkú dávku odvahy, zručnosti a odhodlania.

V rámci zápasu sa prechádza od jednoduchých blokov a úderov k mäkkým technikám, hodom, imobilizáciám a v neposlednom rade aj pákam. Pri tejto zbrani je to veľmi ťažké, hlavne chápanie kovovej časti. V niektorých školách a knihách som videl drevené kamy, kde sa drevená čepeľ používala na páčenie a škrtenie so slovami, že toto je neškodná technika ak súperovi nechcem ublížiť. Problém je, že ak by to bola skutočná ostrá kama, inštruktor by skončil bez prstov a cvičenec bez hlavy, prípadne inej končatiny. Čepeľ slúžila na efektívne zachytávanie zbrane, jej blokovanie a podržanie, presekávanie šliach, hlavne v oblasti podkolenia a zozadu kolenného kĺbu, špička čepele bola schopná nájsť diery v brnení samuraj. Veľmi obľúbené boli seky do kľúčnych kostí, kde kama mohla preniknúť k pľúcam, alebo srdcu, prípadne seky do podpazušia, kde bola nechránená oblasť a kde dokázali bolestivo a nečisto zabíjať. Takisto obľúbená technika bolo zachytenie predlaktia čepeľou a preseknutie šliach. Súper nemohol tým pádom zovrieť prsty, čiže ani držať žiadnu zbraň.

Na výrobu čepele sa používala menej kvalitná oceľ. Rúčka je z tvrdého dreva. Niektorí majstri Kobudo a Kobujutsu doporučujú zužovanie rúčky smerom od čepele, kvôli ľahšej zmene úchopu z Honte Mochi (prirodzený úchop) do Gyakute Mochi (obrátený úchop). Na jednom sa však zhodujú všetci. Vždy si treba skontrolovať spoj medzi čepeľou a rúčkou. Ak totiž počas cvičenia tento najviac namáhaný spoj zlyhá a čepeľ sa zlomí, stane sa nebezpečnou a nevypočítateľnou. To iste platí aj pri zbraniach Rochin (krátky oštep) a Seiryuto (mačeta), ktoré sa používajú v spojení s Tinbe (štít)

S touto zbraňou existujú historické, ale i novodobé Kata. V našom systéme sa ide cez žiacke Renshuho Kata až k majstrovským. K najznámejším Kata s kamou patria Kanagawa no Nichogama, Hamahiga no Kama, Matayoshi no Kama, Tozan no Kama a ďalšie. Ako môžeme vidieť, aj tieto Kata dostávajú mená po svojich zakladateľoch a tvorcach. Kanagawa bol napríklad starý otec Fumio Demuru.

Majster, ktorý sa postaral o popularizáciu kamy, je Tadashi Yamashita, ktorý použil túto krásnu zbraň vo filme "The Octagon". Ďalším filmom, kde sa táto zbraň objavila, je Battle Royale. Medzi majstrov v narábaní s touto zbraňou patrí aj Fumio Demura, či Toshiro Obata.

Veľmi populárnou zbraňou, ktorá je priamo spojená s Kamou, je Kusarigama. Je to kama, na konci ktorej je upevnená reťaz (Suruchin). Tu bolo obľúbenou technikou pomocou reťaze, alebo povrazu súpera spútať a následne na to mu ublížiť ostrou čepeľou. Druhý spôsob bolo zachytenie zbrane kamou a reťazou súpera zaškrtiť. Tejto zbrani sa však dúfam budeme venovať podrobnejšie neskôr.

Pripravil: Mgr. Igor Vakoš

Foto: Andrej Považan

www.kobudo.eu